

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА МОВА: ФОНЕТИКА, ЛЕКСИКОЛОГІЯ»

Компонента освітньої програми – вибіркова (3 кредити)

Освітньо-професійна програма	Середня освіта (Румунська мова та література. Зарубіжна література)
Спеціальність	A4.027 Середня освіта (Румунська мова та зарубіжна література)
Галузь знань	A Освіта
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Мова навчання	українська
Профайл викладача	Тесліцька Галина Іллівна - кандидат філологічних наук, доцент, асистент кафедри сучасної української мови https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=owM-s4EAAAAJ
Контактний тел.	+380980636944
E-mail:	g.teslitska@chnu.edu.ua
Сторінка курсу в Moodle	
Консультації	четвер з 14.30 до 16.00

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна «Сучасна українська мова (фонетика, лексикографія)» належить до переліку вибірових навчальних дисциплін підготовки бакалавра спеціальності «Середня освіта (румунська мова та література. Зарубіжна література)».

Курс спрямований на формування у здобувачів вищої освіти цілісного уявлення про звукову систему сучасної української літературної мови, її графічне оформлення та правописні принципи як взаємопов'язані складники мовної норми.

Навчальна дисципліна розкриває фонетико-фонологічну систему української мови як структуровану й водночас динамічну підсистему, у якій поєднуються нормативність, варіативність і функціональна зумовленість звукових та орфографічних явищ. Значну увагу у курсі приділено орфоепічним нормам сучасної української літературної мови, співвідношенню звука і букви.

Студенти вивчатимуть лексичний склад української мови з погляду походження, парадигматичних відношень, територіального та соціального розрізнення, стилістичної диференціації, простежать історичні зміни та новітні віяння в українському лексиконі.

Грунтовне теоретичне опрацювання фонетичної та лексичної системи української мови допоможе усвідомити низку фонетичних та лексичних явищ, закріпить міцні навички культури усного та писемного мовлення, що сприятиме

точніший передачі думки, кращому взаєморозумінню.

НАВЧАЛЬНИЙ КОНТЕНТ ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

МОДУЛЬ 1. ФОНЕТИКА І ФОНОЛОГІЯ.	
Тема 1	Вступ. Загальні поняття фонетики й фонології сучасної української літературної мови. Система фонем сучасної української літературної мови.
Тема 2	Загальна характеристика та класифікація звуків мови. Артикуляційно-акустична класифікація голосних і приголосних звуків. Науково-лінгвістична транскрипція.
Тема 3	Модифікації голосних фонем сучасної української мови в потоці мовлення.
Тема 4	Модифікації приголосних фонем сучасної української мови в потоці мовлення.
Тема 5	Історичні чергування голосних фонем сучасної української мови
Тема 6	Історичні чергування приголосних фонем сучасної української мови
Тема 7	Склад. Наголос. Інтонація. Орфоепічні норми української літературної мови
МОДУЛЬ 2. ЛЕКСИКОЛОГІЯ	
Тема 8	Загальні питання лексикології. Слово як значеннєва одиниця мови. Багатозначність слова, типи переносних значень слова.
Тема 9	Явище лексичної омонімії в українській мові.
Тема 10	Синонімія як джерело розвитку й збагачення лексико-семантичної системи української мови.
Тема 11	Явище лексичної антонімії та паронімії в українській мові.
Тема 12	Лексика української мови з погляду походження та активності вживання.
Тема 13	Функціонально-стильова диференціація лексики української мови. Типологія лексичних помилок.
Тема 14	Фразеологія сучасної української мови. Класифікація фразеологізмів.
Тема 15	Джерела української фразеології. Стилiстичний потенціал фразеологізмів.

ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ, ФОРМИ ТА МЕТОДИ МЕТОДИ НАВЧАННЯ

У процесі вивчення навчальної дисципліни використовуються інноваційні освітні технології: інформаційно-комунікаційні, технології студентоцентрованого навчання; проєктна діяльність; традиційні та інтерактивні форми і методи навчання, серед яких: лекція-візуалізація, проблемна лекція, самостійно-дослідницька робота.

Вивчення курсу передбачає застосування таких **методів**:

За типом пізнавальної діяльності: пояснювально-ілюстративний; репродуктивний; проблемного викладу; дослідницький.

За основними етапами процесу: формування знань; формування умінь і навичок; узагальнення; закріплення; перевірка.

За системним підходом: стимулювання та мотивація; контроль та самоконтроль.

За джерелами знань: словесні (розповідь, пояснення, лекція); наочні (демонстрація, ілюстрація).

За рівнем самостійної розумової діяльності: проблемний; частково-пошуковий; дослідницький; метод проблемного викладання.

Дистанційні методи навчання.

Курс передбачає такі **форми навчання**: на лекційних (лекція-дискусія, лекція-конференція, лекція із заздалегідь спланованими помилками, відеолекція), контрольних роботах за окремими темами (тестування, виступи, презентації); самостійних роботах (використання елементів дистанційного навчання (онлайн-ресурсів та платформ для доступу до навчальних матеріалів, взаємодія з викладачем та одногрупниками, виконання завдань); на консультаціях (захист індивідуальних завдань (презентацій, рефератів, перевірка виконання практичних робіт (вправ).

ФОРМИ Й МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ТА ОЦІНЮВАННЯ

Поточний контроль: усне та письмове опитування, тестування, проєкт, презентація.

Підсумковий контроль – залік.

Комплексна діагностика знань, умінь і навичок студентів з курсу здійснюється на основі результатів проведення поточного й підсумкового контролю знань (заліку).

Поточний контроль здійснюють на заняттях через:

- виконання практичних завдань та модульних контрольних робіт;
- індивідуальну та групову (в парах і групах) роботу;
- фронтальне усне опитування, перевірка рівня засвоєння теоретичного матеріалу за навчальними темами;
- бліц-опитування;
- письмові самостійні роботи;
- індивідуальні та самостійні завдання;
- взаємоконтроль студентів у парах і групах;
- тестові завдання;
- діагностика результатів самостійної роботи;
- проведення модульних контрольних робіт.

Вид семестрового контролю: модульна контрольна робота, залік. Результати навчальної діяльності студентів у межах кожного змістового модуля оцінюють максимально в **30 балів**, контрольного модуля (заліку) – **40 балів**.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінювання програмних результатів навчання здобувачів освіти здійснюється за шкалою європейської кредитно-трансферної системи (ECTS).

Критерієм успішного оцінювання є досягнення здобувачем вищої освіти мінімальних порогових рівнів (балів) за кожним запланованим результатом навчання.

Методи усного контролю: індивідуальне опитування, фронтальне опитування, залік.

Методи письмового контролю: модульне письмове тестування.

Методи самоконтролю: рефлексія, роботи в парах та групах, самоаналіз.

Критерії оцінювання:

1. При усних відповідях: повнота розкриття питання; логіка викладення, культура мовлення; упевненість, аргументованість та емоційність; використання основної та додаткової літератури (підручників, навчальних посібників, журналів, електронних джерел тощо); аналітичні міркування, уміння робити порівняння, висновки.

2. При виконанні письмових завдань: мовна грамотність, повнота розкриття питання; цілісність, системність, логічна послідовність, уміння формулювати висновки; підготовка матеріалу (реферату, презентації) за допомогою комп'ютерної техніки, різних технічних засобів.

Вид семестрового контролю: модульна контрольна робота, залік. Результати навчальної діяльності студентів у межах кожного змістового модуля оцінюють максимально в **30 балів**, контрольного модуля (заліку) – **40 балів**.

ПОЛІТИКА ЩОДО АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Дотримання політики щодо академічної доброчесності учасниками освітнього процесу при вивченні навчальної дисципліни регламентовано такими документами:

- «Етичний кодекс Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича»

<https://www.chnu.edu.ua/media/jxdb0zb/etychnyi-kodeks-chernivetskoho-natsionalnoho-universytetu.pdf> ;

- «Положенням про виявлення та запобігання академічного плагіату у Чернівецькому національному університету імені Юрія Федьковича»

https://media.chnu.edu.ua/media/hkzbr1b2/polozhennia-pro-vyiavlennia-ta-zapobihannia-akademichnomu-plahiatu-u-chnu-2025.pdf?_gl=1*sf6k7v*_ga*OTM2NjM2MjY3LjE3NTE0NzQ2MDU.*_ga_Q6273NZQ6Z*czE3NzI2MTc4NDEkbzIyOSRnMSR0MTc3MjYxNzg2MCRqNDEkbDAkaDA%D1%8C

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. <http://kultura-movy.wikidot.com/>
2. <http://www.mova.info>
3. <http://www.ulif.org.ua>
4. <https://dyvoslovo.com.ua/bibliotechka/archive>
5. <https://goroh.pp.ua/>
6. <https://languagetool.org/uk/>
7. <https://ukrainskamova.com/>

Детальна інформація щодо вивчення курсу «Сучасна українська мова (фонетика, лексикологія)» висвітлена у робочій програмі навчальної дисципліни